VIBORG KOMMUNE

Natur og Vand

Dato: 03-03-2022

Sagsnr.: 18/7334
Sagsbehandler: vprus

Notat

Statusnotat om projekter til anvendelse af pulje til mindre anlægsbehov

Klima- og Miljøudvalget (KMU) har reserveret en pulje på 1 mio. om året til mindre anlægsbehov i anlægsbudgettet 2018-2021 og anlægsbudgettet 2022-2025. KMU skal godkende projekterne og eventuelle afvigelser. Forvaltningen har af KMU fået godkendt projekterne for årene 2018-2021.

Budgettet er overdisponeret, da mange af de foreslåede projekter er samskabelsesprojekter, hvor det ikke altid er muligt at planlægge igangsætte og afslutte projekter som forventet.

Herunder følger status for afsluttede projekter i 2021 og for aktive projekter samt forslag til nye projekter 2022.

Afsluttede projekter i 2021: 2

1.1 Partnerskabsprojekt om handikapvenligt sti- og broprojekt Bruunshåb.....2

1.6 Publikumsfaciliteter til sejlads langs Nørreåen 2

2.1 Omløbsstryg Bro Mølle 3

2.7 Fars Dam, Løvel 3

3.4 Samskabelsesprojekt Kalkstien i Fjends - realisering.....3

3.6 Regulering af Flæskær Bæk.....4

3.9 Toilet i Granada. 4

Aktive projekter 5

1.2 Samskabelsesprojekt fra Søplanen om handicapvenlige lystfiskerplatforme 5

1.4 Strand og ophold ved Viborg Sø Camping/Forstbotanisk Have i Viborg.....5

1.5 Partnerskabsprojekt vedr. formidling og publikumsfaciliteter ved vådområdet Skals Å – Kølsen Enge 5

1.9 Samskabelsesprojekter afledt af lokale udviklingsplaner og byfornyelsesprojekter.....6

2.6 Jordkøb Futdalen.....6

3.1 Kommunal skovrejsning ved Rødkærsbro.....7

3.5 Stiprojekt ved Velds Møllebæk-projekt 7
3.7 Stiprojekt ved Gørup Enge-vådområde projekt 7
Forslag til nye projekter 2022 8
4.1 Realisering af landskabsstrategien i Nørreådalen 8
4.2 Naturrum v. Jordbro Engsø 8
4.3 Sdr. Resen Naturpark, renovering af faciliteter + formidling 8

Afsluttede projekter i 2021:

1.1 Partnerskabsprojekt om handikapvenligt sti- og broprojekt Bruunshåb

- **Projektbeskrivelse:** Bruunshåb Borgerforening m.fl. har længe ønsket en forbindelse over Mølleåen ved Bruunshåb. Viborg Kommune ejer og har købt et areal i tilknytning til i forvejen kommunale arealer ved Bruunshåb Skov. Der er etableret et lille lokalt partnerskabsprojekt om etablering af en handikapvenlig broforbindelse over åen. Forvaltningen ser positivt på projektet og deltager i partnerskabet.
- **Status og tidsplan:** Partnerskabet har opnået finansiering til projektet bl.a. fra puljen til byforskønnelse af mindre byer, Nordea Fonden, Friluftsrådet og de lokale borgere. Projektet stødte på tekniske/økonomiske udfordringer i 2019 og er dermed blevet udskudt til 2020, hvor alle myndighedsgodkendelser er faldet på plads og broen er bestilt. Der er i 2018 og 2019 afholdt udgifter til skitsetegninger til projektet. Projektet realiseres i 2021 og forventes afsluttet i 2022
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** De bevilligede midler er anvendt til projektet.

Bevilget i 2018 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
100.000	100.000	0	0

Bevilget i 2020 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
300.000	300.000	0	0

1.6 Publikumsfaciliteter til sejlads langs Nørreåen

- **Projektbeskrivelse:** Projektet omhandler en opgradering af faciliteter, fx shelters, borde/bænke og slæbesteder ved Rindsholm, Tapdrup, Vejrumbro mv. Projektet udspringer af en klage over, i hvor dårlig stand faciliteterne til kano/kajaksejllads er i Nørreådalen. Projektet er i god tråd med Viborg Naturpark, Landskabsstrategi for Nørreådalen, samt lokale udviklingsplaner for områdets mindre byer, hvor der også er fremkommet ideer til faciliteter ved Nørreåen fra borgerne.
- **Status og tidsplan:** I 2020 er ophalerbro i Rindsholm udskiftet. Tapdrup borgerforening har repareret ophalerbro og plankesti, samt investeret i kajaktrækvogne. Et idekatalog til opgradering af faciliteter for kano/kajak sejllads på hele Nørreåen er udarbejdet i 2021. Det resterende beløb er anvendt i Vejrumbro, samt til indsatser fra idekataloget.
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** Der er ikke behov for flere midler fra puljen

Bevilget i 2019 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
150.000	90.650	109.120 (forventes brugt i 2021)	18.470

2.1 Omløbsstryg Bro Mølle

- **Projektbeskrivelse:** Projektet skal sammen med vådområdeprojekt ved Korreborg Bæk skabe fuld fiskepassage i Korreborg Bæk omkring opstemning ved Bro Mølle.
- **Status og tidsplan:** Anlægsprojekt har været i udbud. Der er indgået endelig lodsejeraftale. Etablering primo 2021.
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** Der ønskes tilskud til eksisterende anlægsbudget, da naturgenopretningsmulighederne er udvidede i forhold til det oprindelige projekt, og anlægsudgifterne efter udbud er blevet dyrere end oprindeligt forventet - i alt 400.000 kr.

Søges bevilget i 2020 (kr.)	Forbrugt til dato, overført til anlægskonto (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
400.000	400.000	0	0

2.7 Fars Dam, Løvel

- **Projektbeskrivelse**: I forbindelse med samskabelsesprojekt (som finansieres af TU) i parkområdet Fars Dam etableres en handicapvenlig fiskebro i søen Fars Dam. Broen etableres med trin på midten således at man kan komme helt tæt på vandoverfladen. Projektet er et samarbejde mellem forvaltningen, skolen, børnehaven, dagplejerne og borgerforeningen. Arbejdsgruppen har også fået finansiering fra Landdistriktsmidlerne samt friluftsrådet.
- **Status og tidsplan:** Der er indkøbt materialer til broen og den bliver opsat i 2021
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** 150.000 kr.

Søges godkendt i 2021 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
150.000	102.823	0	47.177

3.4 Samskabelsesprojekt Kalkstien i Fjends - realisering

- **Projektbeskrivelse:** Et lokalt partnerskab har siden 2018 arbejdet på at etablere Kalkstien eller Kalkkaminoen - et afmærket stisystem mellem Stoholm og Skelhøje. Forvaltningen er positiv for ideen og har sagt ja til at deltage i partnerskabet. Forvaltningen har finansieret en mindre forundersøgelse og deltager i partnerskabet under forudsætning af, at projektet gennemføres som et samskabelsesprojekt med høj grad af lokalt engagement i anlægs- og driftsfasen og finansiering via eksterne fonde.
- **Status og tidsplan:** Arbejdsgruppen for partnerskabet har udarbejdet en forundersøgelsesrapport med et udkast til en projektbeskrivelse. Forvaltningen har over for arbejdsgruppen tilkendegivet, at projektbeskrivelsen mangler en hel del afklaringer og præciseringer, både infrastrukturelt/oplevelsesmæssigt, organisatorisk, økonomisk og driftsmæssigt. Så projektet kan næppe realiseres før 2021. Det vil dog kunne rykkes frem til 2020, hvis der sker et gennembrud med projektbeskrivelsen og dermed finansieringen via eksterne fonde.
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** Der ønskes tilskud til medfinansiering af anlægsopgaverne - i alt formentligt 100.000 kr.

Bevilget i 2021 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
40.000	38.171	0	1.829

3.6 Regulering af Flæskær Bæk

- **Projektbeskrivelse:** En lodsejer har i 2020 henvendt sig til Viborg Kommune og gjort opmærksom på tilbagevendende tilstopningsproblemer i et rørlagt sving i det offentlige vandløb Flæskær Bæk. Det blev aftalt med lodsejeren, at Viborg Kommune ville arbejde på en løsning med at åbne den rørlagte strækning og lave et nyt slynget forløb på en ca. 234 m strækning gennem lodsejerens mark
- **Status og tidsplan:** Der er meddelt tilladelse til projektet, og der er opbakning fra lodsejer, så projektet kan forventes gennemført i 2021.
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** Der søges om 40.000 kr. til at dække alle udgifter i forbindelse med realisering af projektet.

Søges eventuelt bevilget i 2021 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
40.000	38.000	0	2.000

3.9 Toilet i Granada.

- **Projektbeskrivelse:**
  Houlkærgruppen ønsker at etablere en toiletbygning i Granada indeholdende 1 alm. Toilet, 1 handicaptoilet, 1 rum til grej samt udendørs vask og borde til naturundervisning.
  Houlkærskolen og Viborg Gymnasium vil bruge en del af bygningen til undervisning, og forventes at bidrage til rengøring og drift, hvis denne del bliver låst af.
  Bygningen vil få status som en privatejet toiletbygning, der placeres på kommunalt areal. Houlkærgruppen vurderer ikke, at den kan administrere og drifte bygningen, såfremt der er offentlig adgang. Dette vil betyde, at Houlkærgruppen bliver ansvarlig for al drift. Viborg Kommune drifter allerede et offentligt toilet i området ved Nørresøvej Nord, og vurderer ikke, at der er behov for nye offentlige toiletter i området.
  Houlkærgruppen har gennem de sidste år søgt midler til et toilet i Granada. Budgettet er på ca. 600.000 kr. og deres egen samt eksterne finansiering er på 154.000 kr.
  Kultur og fritidsudvalget har desuden bevilliget 150.000 kr.
  Teknisk Udvalg drøfter den 24. marts 2021 om et bidrag på 150.000 kr. samt om evt. overdragelse af driften af bygningen til kommunen.
  Status og tidsplan:
  Pengene er overført til projektet og toilettet opføres i 2022

- **Ønske/behov for midler fra puljen:**
  Der søges om 150.000 kr. fra puljen til mindre anlæg

Søges eventuelt bevilget i 2021 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
150.000	150.000	-	-

<u>Aktive</u> projekter

1.2 Samskabelsesprojekt fra Søplanen om handicapvenlige lystfiskerplatforme

- **Projektbeskrivelse:** Et af forslagene til delprojekter fra udviklingsplanen for Nørresø og Søndersø (søplanen) var forslag til flere fiskesteder og fiskepladser. Hvis fiskestederne bliver fra en platform med handicapvenlig adgang, kan de tjene flere formål ved søerne, fx vandaktiviteter som fiskeri, sejlads og "pauser". Der er flere relevante delprojekter i søplanen, men forvaltningen vurderer, at der kræves yderligere sonderinger med bl.a. relevante lodsejere, inden de kan foreslås igangsat.
- **Status og tidsplan:** Viborg Fiskeriforening har anbefalet og beskrevet fire placeringer og udformninger af lystfiskerplatforme. Alle platformene kræver dispensationer i varierende omfang. Forvaltningen arbejder med reetablering af en bro med fiskeplatform ved Nørresøvej 35, nyetablering af fiskeplatform ved gennemsejlingen under Hans Tausens Alle samt understøtte reetableringen af broen ved VCR, som er handicapegnet.
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** Midler til anlæg af handicapvenlige lystforskerplatforme - 250.000 kr.

Bevilget i 2018 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
250.000	54.304	195.696	0

1.4 Strand og ophold ved Viborg Sø Camping/Forstbotanisk Have i Viborg

- **Projektbeskrivelse:** På baggrund af søplanen samt dialog med potentielle brugere har forvaltningen udarbejdet en skitse til indretningen af området, så det rekreativt kan udnyttes bedre. Både for de nærliggende interessenter (Idrætshøjskolen, vandrehjemmet og campingpladsen) og for de mange brugere af søen. Her har man oplevelsen af at være i naturen, og samtidig vil man både kunne fiske, lægge til i kajakken og bade. Området har tæt adgang til naturparken. Faciliteter kunne være bænke/borde, grillplads og platforme, man kan sidde på. Broanlægget skal renoveres (Teknisk Udvalg har afsat driftsmidler til materialer) og ved at opdele konstruktionen og hæve den i den ene side, vil der skabes bedre tilgængelighed fra stien.
- **Status og tidsplan:** Der er i 2020-2021 anvendt midler til projektering. Tilladelser til projektet er på plads og projektet forventes udført i sidste halvår af 2022.
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** Der ønskes i 2022 tilskud til finansiering af en bedre tilgængelig, flottere og mere fleksibel brokonstruktion - i alt 502.000 kr.

Bevilget i 2019 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
300.000	48.000	252.000	0
Bevilget i 2021 (kr.)	**Forbrugt til dato (kr.)**	**Restbeløb til projektet (kr.)**	**Restbeløb til andre projekter (kr.)**
250.000	0	250.000	0

1.5 Partnerskabsprojekt vedr. formidling og publikumsfaciliteter ved vådområdet Skals Å – Kølsen Enge

- **Projektbeskrivelse:** I 2016 afsluttede staten et vådområdeprojekt ved Skals Å – Kølsen Enge. Viborg Kommune har siden købt og etableret sti og broer på dæmningen hen langs Skals Å. Der er etableret et bredt sammensat lokalt partnerskabsprojekt med henblik på formidling og publikumsfaciliteter i området. Forvaltningen er projektleder i partnerskabet.

- **Status og tidsplan:** Partnerskabet har ved brug af en ekstern konsulent udarbejdet en projektbeskrivelse med de ønskede tiltag. Samlet budget for projektet er på 2,4 millioner. Finansiering forventes opnået ved fundraising. Der er indtil videre givet tilsagn på 1 mio. kr. (Miljøstyrelsens Friluftspulje), 250.000 kr. (Friluftsrådet), 150.000 kr. (Sparekassen Skals) og 500.000 kr (LAG). Fundrasingen fortsætter i 2022 og etablering af faciliteter igangsættes.
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** Der ønskes fortsat tilskud til restfinansiering af projektet – i alt 200.000 kr.
  Derudover søger vi 200.000 kr. ekstra fra bevillingen i 2022 for at nå i mål med finansieringen, så anlægget kan sættes i gang.

Bevilget i 2018 (kr.)	**Forbrugt til dato (kr.)**	**Restbeløb til projektet (kr.)**	**Restbeløb til andre projekter (kr.)**
200.000	27.900	172.100	0
Søges i 2022 (kr.)	**Forbrugt til dato (kr.)**	**Restbeløb til projektet (kr.)**	**Restbeløb til andre projekter (kr.)**
200.000	0	0	0

1.9 Samskabelsesprojekter afledt af lokale udviklingsplaner og byfornyelsesprojekter

- **Projektbeskrivelse:** I forbindelse med lokale udviklingsplaner og byfornyelsesprojekter fremkommer der mange gode ideer fra lokalsamfundene, som der kan være behov for finansiering af. Fx har lokalsamfundet i Løvskal ønsket midler til realisering af diverse natur- og friluftsprojekter. Nogle af ideerne til projekter kan forvaltningen understøtte ved at finansiere dem over driften, mens andre kræver ekstern (med)finansiering.
- **Status og tidsplan:** Der foreligger en plan for lokalsamfund, hvor der holdes møder om lokale udviklingsplaner og byfornyelsesprojekter. Efterhånden som ideer herfra konkretiseres, ønsker forvaltningen at få mulighed for at prioritere sin indsats og tilskud til relevante (del)projekter. Det er her en forudsætning, at projekterne gennemføres som samskabelsesprojekter.
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** Der ønskes tilskud til finansiering af delelementer i forbindelse med samskabelsesprojekter om relevante (del)projekter - i alt 200.000 kr.

Bevilget i 2019 (kr.)	**Forbrugt til dato (kr.)**	**Restbeløb til projektet (kr.)**	**Restbeløb til andre projekter (kr.)**
50.000	0	50.000 (forventes brugt i 2021)	0

2.6 Jordkøb Futdalen

- **Projektbeskrivelse:** I forbindelse med etablering af børneskoven i Ørum, er der et ønske om at købe et stykke jord langs med læhegnet på nabomarken. Her vil vi gerne etablere en vej for at skabe bedre adgangsforhold til skoven og evt. mulighed for at lægge vand ind til en ny shelterplads. Der er givet tilsagn om fondsmidler til en shelterplads og kommunen går videre med køb af jord til en vej.
- **Status og tidsplan:** Den nuværende ejer er positiv omkring et frasalg af jorden
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** Der ønskes midler til køb af jord og etablering af vej - i alt 100.000 kr. over to år.

Bevilget i 2020 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
100.000	-	100.000	-

3.1 Kommunal skovrejsning ved Rødkærsbro

- **Projektbeskrivelse:** Skovrejsning på kommunale arealer nordvest for Rødkærsbro i sammenhæng med Æblehaven (kommunalt grønt område). Afgrænsning af skovrejsningsområdet skal aftales nærmere i forhold til kommuneplanen og i samarbejde med lokale interessenter.
- **Status og tidsplan:** Der er anlagt adgangsvej og rejst skov på 7 ha. Pga. vejrlig er etablering af stier udskudt til foråret 2022
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** Der ønskes midler til anlæg af stier og opsætning af skilte og bænke.

Bevilget i 2021 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
300.000	205.282	94.718 (forventes brugt i 2022)	

3.5 Stiprojekt ved Velds Møllebæk-projekt

- **Projektbeskrivelse:** Etablering af stiforbindelse til vådområdet Velds Møllebæk
  fra Ø Bakker. Herved skabes sammenhæng med stisystem langs Nørreådalen, gennem vådområdet og videre til parkeringsplads ved Ø-Bakker.
- **Status og tidsplan:** Vådområdet er etableret sommeren 2020. Stiforbindelsen planlægges etableret i 2022
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** Der ønskes fortsat tilskud til etablering af sti og publikumsfaciliteter - i alt 100.000 kr.

Bevilget i 2021 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
100.000	0	100.000	-

3.7 Stiprojekt ved Gørup Enge-vådområde projekt

- **Projektbeskrivelse:** Etablering af stiforbindelse til vådområdet Gørup Enge.
  Projektet handler om at etablere stier og adgang til det nye naturområde, så det bliver tilgængeligt for borgere og turister, der søger en naturoplevelse. Stier kan forbindes til eksisterende ruter og bidrage til at forbinde stier og vandreruter ved Lovns bredning.
- **Status og tidsplan:** Vådområdet etableres i 2021 og stien søges etableres i forbindelse med projektet.
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** Der ønskes tilskud til etablering af sti og publikumsfaciliteter - i alt 200.000 kr.

Bevilget i 2021 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
200.000	0	-	-

Forslag til nye projekter 2022

4.1 Realisering af landskabsstrategien i Nørreådalen

- **Projektbeskrivelse:** Der er udarbejdet en regional landskabsstrategi for Nørreådalen i 2021. Til realisering af landskabsstrategiens mål er der udarbejdet en række prioriterede projekter. Der afsættes midler til at medfinansiere realisering af de prioriterede projekter i Viborg Kommune for at understøtte arbejdet med landskabsstrategien og bidrage til en positiv udvikling i hele Nørreådalen.
- **Status og tidsplan:** Strategien blev udarbejdet i 2021 og behandles politisk i 2022. Realisering søges igangsat løbende efter den politiske behandling.
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** 500.000 kr.

Søges bevilget i 2022 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
500.000	0	-	-

4.2 Naturrum v. Jordbro Engsø

- **Projektbeskrivelse:** En lokal borgergruppe ønsker med opbakning fra Taarup Borgerforening at lave et naturrum v. Jordbro Engsø i tilknytning til det kommunale projekt v. Kærhuset og søen. Naturrummet skal understøtte områdets tidligere anvendelse som frirum for en veteran fra 1864 og give muligheder for friluftsliv ved f.eks. at etablere en hundeskov.
- **Status og tidsplan:** Projektet er under udvikling i samarbejde med Taarup Borgerforening og andre engagerede lokale kræfter.
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** Der ønskes midler til at erhverve et konkret stykke jord til formålet

Søges bevilget i 2022 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
250.000	0	-	-

4.3 Sdr. Resen Naturpark, renovering af faciliteter + formidling

- **Projektbeskrivelse:** Sdr. Resen Naturpark – 20 ha - er det eneste fællesområde i Sdr. Resen. Området er ejet af borgerforeningen. Der er flere søer på arealet samt et hedeområde som er overgroet. Viborg Kommune ønsker at understøtte frilægning af hedeområdet og søerne, samt etablere stier og andre publikumsfaciliteter.
- **Status og tidsplan:** Borgerinddragelse i forsommeren 2022 – evt. anlæg i efteråret 2022.
- **Ønske/behov for midler fra puljen:** Der ønskes tilskud til etablering af sti og publikumsfaciliteter - i alt 200.000 kr.

Søges bevilget i 2022 (kr.)	Forbrugt til dato (kr.)	Restbeløb til projektet (kr.)	Restbeløb til andre projekter (kr.)
200.000	0	-	-